

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 51.590/1
VAN 28 JUNI 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 25 juni 2012 door de Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 41 van 30 januari 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde’, heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid

“- dat in het kader van de maatregelen genomen tijdens de begrotingscontrole van de Regering, werd beslist om de geldboeten die van toepassing zijn op de overtredingen beoogd in artikel 70, § 1, van het Wetboek gedeeltelijk te herzien;

- dat onderhavige bepalingen betrekking hebben op de niet-betaling of de niet-tijdige betaling van de belasting die blijkt uit de periodieke btw-maand- of kwartaalaangiften;

- dat in deze context deze bepalingen op 1 juli 2012 in werking dienen te treden;

- dat dit besluit dus onverwijld moet worden genomen”.

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het ontwerp strekt ertoe het koninklijk besluit nr. 41 van 21 oktober 1993 ‘tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de belasting over de toegevoegde waarde’ te wijzigen.

Het ontwerp beoogt in hoofdzaak de proportionele boete te verhogen tot 15% van de verschuldigde belasting in het geval bedoeld in tabel G, afdeling 1, I, 2, A, van de bijlage bij het besluit (zie artikel 1, b, van het ontwerp). Het gaat om het niet of niet tijdig betalen van de belasting waarvan de opeisbaarheid blijkt uit de ingediende periodieke btw-aangiften of uit het opstellen van de bijzondere rekening, en waarvoor de btw-hoofdcontroleur een bericht stuurt.

Voorts worden de verwijzingen naar artikel 53 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: Btw-wetboek) in tabel G, afdeling 1, I, van de bijlage gecorrigeerd (artikel 1, a, van het ontwerp).

Luidens artikel 2 van het ontwerp treden de nieuwe regels “in werking op 1 juli 2012”.

RECHTSGROND

4. De aanhef vermeldt artikel 70, § 1, van het Btw-wetboek als rechtsgrond. Die bepaling machtigt de Koning evenwel niet om de proportionele fiscale geldboeten vast te stellen.

5. Voor de wijzigingen kan echter rechtsgrond worden gevonden in artikel 84, derde lid, van het Btw-wetboek. In de aanhef zal derhalve naar die bepaling verwezen moeten worden in plaats van naar artikel 70, § 1, van het Btw-wetboek.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

6. De fiscale geldboeten waarover het hier gaat zijn strafrechtelijk in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.¹ Artikel 7, lid 1, van hetzelfde verdrag (en artikel 15, lid 1, van het BUPO-verdrag²) houden het verbod in om met terugwerkende kracht nieuwe, zwaardere straffen in te voeren.

De retroactiviteit die besloten ligt in artikel 2 van het ontwerp is derhalve problematisch.

¹ GwH 15 mei 2008, nr. 79/2008, B.5.

² Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, opgemaakt te New York op 16 december 1966.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	L. DENYS,	afdeling Wetgeving,
	W. GEURTS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw A. SOMERS, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

W. GEURTS

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 51.590/1
DU 28 JUIN 2012

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

LE CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 25 juin 2012, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal n° 41 du 30 janvier 1987 fixant le montant des amendes fiscales proportionnelles en matière de taxe sur la valeur ajoutée', a donné l'avis suivant:

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée par la circonstance

« - dat in het kader van de maatregelen genomen tijdens de begrotingscontrole van de Regering, werd beslist om de geldboeten die van toepassing zijn op de overtredingen beoogd in artikel 70, § 1, van het Wetboek gedeeltelijk te herzien;

- dat onderhavige bepalingen betrekking hebben op de niet-betaling of de niet-tijdige betaling van de belasting die blijkt uit de periodieke btw-maand- of kwartaalaangiften;

- dat in deze context deze bepalingen op 1 juli 2012 in werking dienen te treden;

- dat dit besluit dus onverwijld moet worden genomen ».

*

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

3. Le projet a pour objet de modifier l'arrêté royal n° 41 du 21 octobre 1993 'fixant le montant des amendes fiscales proportionnelles en matière de taxe sur la valeur ajoutée'.

Le projet tend essentiellement à porter l'amende proportionnelle à 15 % de la taxe due dans le cas visé au tableau G, section 1re, I, 2, A, de l'annexe de l'arrêté (voir article 1er, b, du projet). Il s'agit du défaut de paiement ou du paiement tardif de la taxe dont l'exigibilité résulte des déclarations périodiques à la T.V.A. qui ont été déposées ou de l'établissement du compte spécial, pour lesquels le contrôleur en chef de la T.V.A. adresse une réclamation.

En outre, la référence à l'article 53 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après : Code de la T.V.A.) dans le tableau G, section 1re, I, de l'annexe est corrigée (article 1, a, du projet).

Selon l'article 2 du projet, les nouvelles règles « [entrent] en vigueur le 1er juillet 2012 ».

FONDEMENT JURIDIQUE

4. Le préambule fait mention de l'article 70, § 1er, du Code de la T.V.A. à titre de fondement juridique. Or, cette disposition n'habilite pas le Roi à fixer les amendes fiscales proportionnelles.

5. Les modifications peuvent toutefois trouver un fondement juridique dans l'article 84, alinéa 3, du Code de la T.V.A. Le préambule devra dès lors viser cette disposition au lieu de l'article 70, § 1er, du Code de la T.V.A.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

6. Les amendes fiscales dont il s'agit ont un caractère pénal au sens de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme¹. L'article 7, paragraphe 1, de la même convention (et l'article 15, paragraphe 1, du P.I.D.C.P.²) interdisent d'imposer de nouvelles peines plus fortes avec effet rétroactif.

Dès lors, la rétroactivité résultant de l'article 2 du projet pose problème.

¹ C.C. 15 mai 2008, n° 79/2008, B.5.

² Pacte international relatif aux droits civils et politiques, fait à New York le 16 décembre 1966.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX,	
	L. DENYS,	assesseurs de la
		section de législation,
	W. GEURTS,	greffier.

Le rapport a été présenté par Madame A. SOMERS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Monsieur J. BAERT.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

W. GEURTS

M. VAN DAMME